

Development of Academic achievement in Social Studies, Religion and Culture using Collaborative Learning Activities with STAD Technique for Grade 4 Students at Vorrarat Suksa School, Nonthaburi

Wannaporn Sawatlakhorn^{1*} and Mongkon Jittrasopin²

¹ Pathumthani University, Thailand

* Corresponding author: E-mail: wannaporn0334@gmail.com

ABSTRACT

This research aimed to (1) develop an effective STAD-based cooperative lesson plan for the Social Studies, Religion, and Culture subject for grade 4 students at Vorrarat Suksa School, Nonthaburi Province to be efficient according targeting 80/80 efficiency, (2) compare the academic achievement for the Social Studies, Religion, and Culture subject, and (3) study students' satisfaction with STAD cooperative learning. This pre-experimental study applied Slavin's (1990) STAD cooperative learning model, consisting of five steps: lesson presentation, grouping, learning, evaluation, and recognition. The sample group consisted of 4th/3rd grade students at Vorrarat Suksa School, Nonthaburi, 1 classroom with 32 students, using purposive selection. The research instruments included: (a) a lesson plan, (b) an academic achievement test, and (c) a satisfaction questionnaire. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and dependent samples t-test. The results of the study revealed that: 1) The STAD cooperative learning lesson plan for the Social Studies, Religion, and Culture subject achieved an efficiency of 82.42/88.80 (E_1/E_2), 2) Students taught with the STAD method had significantly higher academic achievement after learning ($p < 0.05$), and 3) The students expressed the highest level of overall satisfaction with the STAD cooperative learning activity.

Keywords: Cooperative Learning Activities with STAD Technique, Social Studies, Religion and Culture, Grade 4 Students

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรรัตนศึกษา นนทบุรี

วรรณพร สวัสดิ์ละคร^{1*} และ มงคล จิตรโสภณ²

¹ มหาวิทยาลัยปทุมธานี ประเทศไทย

* Corresponding author: E-mail: wannaporn0334@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรรัตนศึกษา นนทบุรี ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และ (3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้กรอบแนวคิดด้านการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ของสลาบิน (Slavin, 1990) ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การนำเสนอบทเรียน 2) การจัดกลุ่ม 3) การเรียนรู้ 4) การประเมินผล/แบบทดสอบย่อย และ 5) การรับรองผลงานและชมเชยเผยแพร่ชื่อเสียง กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนวรรัตนศึกษา นนทบุรี 1 ห้องเรียน มีนักเรียน จำนวน 32 คน โดยใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างไม่อิสระ (dependent samples t-test) ผลการวิจัย พบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เท่ากับ 82.42/88.80 (E_1/E_2) 2) ผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) ผู้เรียนพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD, วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม, นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

© 2025 JSSP: Journal of Social Science Panyapat

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 เน้นการพัฒนามนุษย์เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 โดยมีเป้าหมายในการพาประเทศออกจากกับดักรายได้ปานกลางสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ผ่านระบบทุนนิยมที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) การจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมกระบวนการคิด การมีปฏิสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน โดยผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน รวมถึงการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 (ฉบับที่ 2) และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สมาน เอกพิมพ์, 2560)

การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมมุ่งเน้นการพัฒนาความรู้และทักษะเฉพาะด้าน เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ แก้ปัญหา และตัดสินใจ ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีที่ตอบสนองความสามารถและความสนใจของผู้เรียนทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) การเรียนรู้แบ่งออกเป็น 5 สาระ ได้แก่ 1) ศาสนา ศิลธรรมและจริยธรรม 2) หน้าที่พลเมือง 3) เศรษฐศาสตร์ 4) ประวัติศาสตร์ และ 5) ภูมิศาสตร์

ซึ่งช่วยเสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับการตัดสินใจในชีวิตและสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) โดยเฉพาะในสาระศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ พร้อมปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท 3 เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และสามารถอธิบายประวัติศาสตร์ของศาสนาอื่น ๆ ได้อย่างคร่าว ๆ ในยุคสมัยปัจจุบัน การพัฒนาเทคโนโลยีและการไหลเวียนของวัฒนธรรมส่งผลให้ผู้คนมีแนวโน้มที่จะเป็นปัจเจกนิยมมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนที่ห่างเหินจากศาสนาและไม่เห็นคุณค่าในหลักธรรมและพิธีกรรมทางศาสนา (พระเริ่ม ไชตะขบ, 2560) แม้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมจะสูงขึ้น แต่เยาวชนยังขาดความเข้าใจในหลักธรรมและการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (จิรพันธ์ บุญทอง และศานิตย์ ศรีคุณ, 2562) การศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนนรรรัตนศึกษามีผลสัมฤทธิ์ต่ำในกลุ่มสาระศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่หลากหลายและไม่เอื้อต่อการพัฒนา ทำให้ขาดทักษะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นและการแก้ปัญหา (นวลฉวี โยธาทูล, 2562) ดังนั้น การใช้แนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD จึงเป็นวิธีที่เหมาะสมในการพัฒนาความรู้และทักษะของผู้เรียนให้สามารถนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่ามีรูปแบบที่หลากหลาย เช่น Group Investigation (GI), Jigsaw, Student Team Achievement Division (STAD), และ Team Games Tournament (TGT) ซึ่งแต่ละรูปแบบมีความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน (Slavin, 1991) การใช้เทคนิค STAD ในการสอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านการทำงานร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม โดยช่วยกันแสดงความคิดเห็นและหาคำตอบ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้นและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน นอกจากนี้ยังส่งผลให้ผู้เรียนสามารถทำคะแนนได้สูงขึ้นในแบบทดสอบ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD จึงเป็นวิธีที่เหมาะสมในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนรรรัตนศึกษา นนทบุรี โดยสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 30 ที่กำหนดให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมการวิจัยของผู้สอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD มาใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนรรรัตนศึกษา นนทบุรี สาระศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียนมีบรรยากาศในการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ไม่น่าเบื่อและทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนรรรัตนศึกษา นนทบุรี ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Pre-experimental research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนนรรรัตนศึกษานนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ที่เรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีทั้งหมด 3 ห้องเรียน คือนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 4/1 จำนวน 23 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 จำนวน 25 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 จำนวน 32 คน รวมนักเรียนทั้งหมด 80 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนวรรัตนศึกษานนทบุรี ที่เรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 32 คน ซึ่งได้รับการคัดเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 11 แผน รวม 11 ชั่วโมง มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการเสนอเนื้อหา ขั้นจัดกลุ่ม ขั้นเรียนรู้ขั้นประเมินผล/แบบทดสอบย่อย และขั้นการรับรองผลงานและชมเชยเผยแพร่ชื่อเสียง โดยมีการนำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ได้ค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นแบบทดสอบประเภทปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ โดยต้องการใช้จริง จำนวน 30 ข้อ แล้วจึงนำไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาวิชา และตัวชี้วัด จากนั้นนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาแก้ไข หลังจากนั้นจึงนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับสมบูรณ์ที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่เคยเรียนวิชานี้มาก่อนเพื่อนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกรายข้อตลอดจนค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้วิธี KR-20 แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20 ถึง 1.00 จำนวน 30 ข้อ

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ซึ่งเป็นมาตรฐานค่าแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ โดยกำหนดประเด็นคำถามในแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยสร้างข้อคำถามเพื่อประเมินความพึงพอใจ จำนวน 15 ข้อ แล้วนำแบบสอบถามความพึงพอใจเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน นำผลการประเมินมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผู้วิจัยพบว่าข้อคำถามทุกข้อล้วนมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรรัตนศึกษา นนทบุรี มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD หลังทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

3.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พึงพอใจในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยนำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรรัตนศึกษา นนทบุรี

4.2 ผู้วิจัยอธิบายชี้แจงเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจถึงวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ เกณฑ์การวัดและประเมินผล ข้อตกลงในการทำกิจกรรมร่วมกันและการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) การทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน และการทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.3 ผู้วิจัยจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 11 แผน รวมทั้งสิ้น 11 ชั่วโมง จากนั้นบันทึกพร้อมเก็บคะแนนจากการทดสอบประจำบทเรียนจนครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้

4.4 เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ทั้ง 11 แผนเตรียมไว้แล้ว ผู้วิจัยให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากนั้นตรวจให้คะแนนแล้วบันทึกคะแนนเก็บไว้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4.5 ผู้วิจัยให้ผู้เรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นแล้วตรวจให้คะแนนเพื่อเก็บไว้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2

5.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 ทั้งก่อนและหลังทดลอง โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างไม่อิสระ (dependent samples t-test)

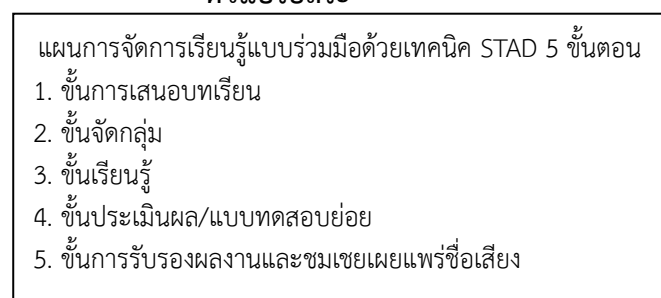
5.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของระดับความพึงพอใจตามแนวคิดของ Best (1986) ตามค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	พึงพอใจในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	พึงพอใจในระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	พึงพอใจในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	พึงพอใจในระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	พึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

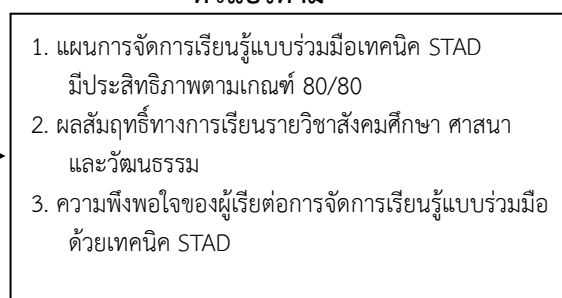
กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ผู้วิจัยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือของสลาบิน (Slavin, 1990) ซึ่งมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การนำเสนอบทเรียน (Class Presentation) 2) การจัดกลุ่ม (Teams) 3) การเรียนรู้ (Learning Stage) 4) การประเมินผล/แบบทดสอบย่อย (Evaluation/Test Stage) และ 5) การรับรองผลงานและชมเชยเผยแพร่ชื่อเสียง (Certification and commendation to promote reputation) และผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรในการวิจัยไว้ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวรรัตนศึกษา นนทบุรี ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 มีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 82.42/88.80 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค

รายการ	n	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
ระหว่างเรียน	31	110	3,956	8.24	0.24	82.42
หลังเรียน	31	30	374	37.74	2.49	88.80

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 ก่อนเรียนและหลังเรียน

คะแนน	จำนวน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	df.	t	Sig.
หลังเรียน	32	20	18.56	1.190	31	24.767	.000*
ก่อนเรียน	32	20	9.00	1.901			

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการวิเคราะห์3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 พึงพอใจในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.10) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้เรียนพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่กลุ่มของตนเองช่วยกันตอบคำถามอย่างถูกต้อง ($\bar{X}$ = 4.65, S.D. = 0.48) ทั้งนี้ผู้เรียนพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ได้ฝึกทักษะการอ่าน การคิด และการเขียน ($\bar{X}$ = 4.46, S.D. = 0.56) ใ้บทความที่ได้รับความรู้และปลอดภัยกับผู้เรียน ($\bar{X}$ = 4.42, S.D. = 0.60) ตลอดจน ผู้เรียนสามารถทราบคะแนนจากใบกิจกรรมของทุกหน่วยการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.38, S.D. = 0.60) ตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD โดยรวมและรายข้อ

รายการ	ค่าสถิติ		แปลผล	อันดับ
	$\bar{x}$	S.D.		
1. กิจกรรมที่เรียนมีความสนุกสนานทำให้ชอบเนื้อหาที่เรียน	4.28	0.52	มาก	9
2. นักเรียนมีความประทับใจที่ได้เรียนเรื่อง พุทธประวัติ	4.21	0.60	มาก	12
3. นักเรียนมีความชื่นชอบที่ได้ร่วมกลุ่มทำกิจกรรมเรื่อง พุทธประวัติ	4.29	0.58	มาก	8
4. นักเรียนได้รับความรู้จากเรียน เรื่อง พุทธศาสนา	4.34	0.54	มาก	6
5. นักเรียนได้ร่วมทำกิจกรรมตามใบกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้	4.25	0.71	มาก	10
6. นักเรียนมีความสนุกสนานในการร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ภายในกลุ่ม	4.15	0.62	มาก	13
7. นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่าน คิด และเขียน	4.46	0.56	มาก	2
8. นักเรียนมีความสนใจและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมแบบกลุ่มที่ครูนำมาใช้	4.22	0.60	มาก	11
9. ใบความรู้ มีความชัดเจน ถูกต้องสอดคล้องกับเนื้อหา	4.03	0.53	มาก	14
10. สื่อภาพที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนสามารถบอกถึงพุทธประวัติได้	3.96	0.59	มาก	15
11. ใบความรู้ที่ครูแจกให้ทำให้ได้รับความรู้ และมีความปลอดภัยกับตัวนักเรียน	4.42	0.60	มาก	3
12. ใบความรู้ช่วยให้นักเรียนทำกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.30	0.52	มาก	7
13. นักเรียนได้ทำแบบทดสอบ เรื่อง พุทธศาสนา ด้วยความเข้าใจ	4.36	0.60	มาก	5
14. นักเรียนได้ทราบคะแนนจากใบกิจกรรมทุกหน่วยการเรียนรู้	4.3	0.60	มาก	4
15. นักเรียนมีความสุขที่กลุ่มของตนเองช่วยกันตอบคำถามได้ถูกต้อง	4.65	0.48	มากที่สุด	1
เฉลี่ยรวม	4.28	0.10	มาก	

อภิปรายผล

การที่แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 อาจเป็นเพราะผู้วิจัยวางแผนในการจัดการเรียนรู้ที่ดี โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย อีกทั้งยังมีการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าอย่างกระตือรือร้น ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลการเรียนที่สูงขึ้น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับ นวลฉวี โยธาทุล (2562) พบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.88/87.00 สูงกว่าเกณฑ์ 75/75 งานวิจัยของ จิรนนท์ บุญลง และศานิตย์ ศรีคุณ (2562) พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีประสิทธิภาพโดยรวม E_1/E_2 เท่ากับ 76.97/77.45 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ งานวิจัยของ พชรพงศ์ นวลศิริ (2562) ที่ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคการแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) พบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคการแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) เรื่อง ทฤษฎีบทพีทาโกรัส ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 80.79/80.23 และ 78.96/75.70 งานวิจัยของอุดร สายสิงห์ (2563) พบว่า เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 82.42/83.65 และงานวิจัยของ สวรรยา ศรีไชย (2564) พบว่า ประสิทธิภาพของแผนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง อาณาจักรอยุธยาและธนบุรี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.41/90.35 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 เป็นต้น

จากผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการ

เรียนรู้ สารพระพุทธรูป พระธรรม และพระสงฆ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้มีความกล้าแสดงออกในการซักถาม เมื่อผู้เรียนเกิดข้อสงสัยจะมีโอกาสเรียนรู้กระบวนการกลุ่ม มีสัมพันธ์ไมตรีที่ดีทั้งกับสมาชิกในกลุ่มและครูผู้สอนซึ่งทำให้มีความสุข สนุกกับการทำให้การจัดการเรียนรู้ จึงส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับ นวลฉวี โยธาทูล (2562) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเปรียบเทียบกับเกณฑ์สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 งานวิจัยของอุดร สายสิงห์ (2563) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนการเรียนรู้ งานวิจัยของสรวรรยา ศรีไชย (2564) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง อาณาจักรอยุธยาและธนบุรี มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 งานวิจัยของแคทรียา แสงใส (2567) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียน สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการทำงานเป็นกลุ่ม มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้เรียนในกลุ่มมีความผูกพันกันมากขึ้น ผู้เรียนที่เข้าใจเนื้อหาที่เรียนจะสามารถอธิบายให้เพื่อนฟังได้และทำให้เพื่อนเข้าใจได้ดีขึ้น นอกจากนี้ ผู้เรียนยังมีโอกาสฝึกทักษะทางสังคม มีเพื่อนร่วมกลุ่มและเรียนรู้วิธีการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งจะเป็นประโยชน์มากเมื่อเข้าสู่ระบบการทำงานอันแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ นวลฉวี โยธาทูล (2562) พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก งานวิจัยของอุดร สายสิงห์ (2563) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก งานวิจัยของอภิรักษ์ ศรีสุภาพ และชนะชัย อวนวัง (2565) พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD มีคะแนนค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการฝึกทักษะกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมอยู่ในระดับดี และงานวิจัยของแคทรียา แสงใส (2567) พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD อยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้ใหม่

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD สามารถส่งเสริมการทำงานเป็นหมู่คณะ สิ่งสำคัญคือ ครูผู้สอนต้องเตรียมความพร้อมด้วยการให้คำแนะนำเกี่ยวกับทักษะในการเรียนรู้ร่วมกันให้รู้จักบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม แจ้งวัตถุประสงค์ของบทเรียน การทำกิจกรรมร่วมกันรวมถึงการฝึกฝนทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการทำกิจกรรมกลุ่ม จากนั้นจึงค่อยนำเสนอข้อมูลแหล่งเรียนรู้ตามที่เตรียมไว้ แล้วมอบหมายภาระงานให้แต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ ซึ่งครูผู้สอนต้องคอยกำกับและอำนวยความสะดวกให้แต่ละกลุ่ม และต้องคอยตรวจสอบว่าแต่ละกลุ่มได้ปฏิบัติตามหน้าที่ครบถ้วนแล้วหรือยัง ผลการปฏิบัติเป็นอย่างไร เน้นการตรวจสอบผลงานของแต่ละกลุ่มและรายบุคคล เมื่อพบข้อบกพร่องต้องรีบแก้ไขและซ่อมเสริมให้เรียบร้อย ในขั้นต่อมาครูผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุป ช่วยกันประเมินผลการทำงาน โดยพิจารณาว่าอะไรคือจุดเด่นของงาน และอะไรคือสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้เรียบร้อยก่อนดำเนินการจัดการเรียนรู้เรื่องอื่นในลำดับต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 82.42/88.80 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 และความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อเป็นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาเทคนิคการสอนรูปแบบต่าง ๆ ให้หลากหลาย และฝึกอบรมให้ครูผู้สอนสามารถนำมาใช้กับผู้เรียนได้อย่างเชี่ยวชาญ โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เพราะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกัน รู้จักการทำงานเป็นหมู่คณะผ่านกระบวนการฝึกปฏิบัติจริง

1.2 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับผู้เรียนโดยดูแลผู้เรียนให้ทั่วถึง ให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน ดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อความสำเร็จของกลุ่มหรือทีมงาน

1.3 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ครูผู้สอนต้องดูบริบทของโรงเรียนและห้องเรียนว่าสามารถจัดกิจกรรมได้เป็นอย่างดีก่อนลงมือดำเนินจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเปรียบเทียบการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับวิธีการสอนแบบอื่น ๆ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของผู้เรียนให้สูงขึ้น

2.2 ควรทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบอื่น ๆ ว่าเทคนิคการจัดการเรียนรู้ประเภทใดดีกว่าและเหมาะสมกับผู้เรียนในพื้นที่ต่าง ๆ

2.3 ควรศึกษาหาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของผู้เรียนที่ต้องเรียนรวมในห้องเรียนเดียวกัน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 (2545) ฉบับที่ 3 (2553) และฉบับที่ 4 (2562). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2564). แนวทางการยกระดับคุณภาพการผลิตและการพัฒนารูปแบบในสถาบันอุดมศึกษาของไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- แคทรียา แสงใส. (2567). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD. *Journal of Applied Education*, 2(1), 1-12.
- จิรนนท์ บุญทอง และ ศานิตย์ ศรีคุณ. (2562). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. *วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง*, 8(3), 167-178.
- นวลฉวี โยธาทุล. (2562). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD เรื่อง เงินทองของมีค่า ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).

- พชรพงศ์ นวลศิริ. (2562). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคการแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์(STAD) ที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ทฤษฎีบทพีทาโกรัส ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. (วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- พระเริ่ม ไชตะขบ. (2560). แนวทางการมีส่วนร่วมระหว่างวัดและชุมชนในการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา. (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์).
- สมาน เอกพิมพ์. (2560). การจัดการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมและการจัดการชั้นเรียนในศตวรรษที่ 21. มหาสารคาม: ตักศิลาการพิมพ์.
- สรวรยา ศรีไชย. (2564). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เรื่อง อาณาจักรอยุธยาและธนบุรี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล ปี 2560 (IMD 2017). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อุดร สายสิงห์. (2563). รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ยะลา: โรงเรียนบ้านโกตาบารู อำเภอรามัน จังหวัดยะลา.
- Slavin, R. E. (1990). Research on cooperative learning: Consensus and controversy. *Educational leadership*, 47(4), 52-54.
- _____. (1991). Synthesis of research of cooperative learning. *Educational leadership*, 48(5), 71-82.